

Znak: P-1.142.1.2025.K
Szczecin, 28 maja 2025 r.

Pani

Szanowna Pani,

działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy o petycjach¹, w związku z wniesionymi drogą elektroniczną petycjami², zawierającymi żądanie kontroli praworządności aktów prawnych „uchwał” wydawanych przez Rady Gmin, Rady Miast, Rady Miejskie, Rady Powiatu, Sejmiki Wojewódzkie, w zakresie procedury ich podejmowania, informuję, że Wojewoda Zachodniopomorski uznaje petycje za niezasadne ze względów opisanych poniżej.

Na wstępie, wobec treści przedmiotowych petycji, wyjaśnić należy istotę nadzoru sprawowanego przez wojewodę nad działalnością samorządu terytorialnego w oparciu o unormowania ustaw samorządowych. Przede wszystkim wskazać trzeba, że badanie zgodności z prawem jest przeprowadzane z urzędu względem każdej z uchwał podjętych przez organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego i doręczonych organowi nadzoru w trybie art. 90 ustawy o samorządzie gminnym³, art. 78 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym⁴ oraz art. 81 ustawy o samorządzie województwa⁵. Zasadą jest, że nadzór ten odbywa się wyłącznie z zastosowaniem kryterium zgodności z prawem, o czym stanowią wprost – w kolejności - art. 85, art. 77 i oraz art. 79 ww. ustaw. Ponadto, ustawodawca zastrzegł że organy nadzoru, w tym wojewoda, mogą wkraczać w działalność gminną, powiatu i województwa tylko w przypadkach przewidzianych w ustawach. Takie rozwiązanie ustawowe jest efektem zagwarantowania samorządom terytorialnym w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej⁶ samodzielności w wykonywaniu zadań własnych. Zgodnie bowiem z art. 16 ust. 2 Konstytucji RP Samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej. Przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych samorząd wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

¹ Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r., poz. 870).

² Petycje: Nr 418/25 z dnia 31 marca 2025 r., Nr 418A/25 z dnia 4 kwietnia 2025 r.

³ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.).

⁴ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 107 z późn. zm.).

⁵ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r., poz. 581).

⁶ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78. Poz. 483 z późn. zm.).

Jak wynika z powyższego, nadzór wojewody ma zatem charakter ograniczony, przy czym ograniczenie to przejawia się nie tylko w zawężeniu nadzoru do kryterium legalności, ale również w ustaleniu ściśle oznaczonego katalogu środków nadzorczych, jakie pozostają do dyspozycji organów nadzoru. Z regulacji przywołanych na wstępie ustaw wynika, że do właściwości wojewody należą: stwierdzenie nieważności aktu organu jednostki samorządu terytorialnego w wyznaczonym terminie, wskazanie naruszenia prawa, skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego na akt organu gminy powiatu, czy województwa.

Zaznaczyć należy, że wojewoda korzysta z instrumentu nadzorczego, , jakim jest wyeliminowanie z obrotu prawnego całości bądź części aktu prawnego organu jednostki samorządu terytorialnego, wyłącznie w sytuacji, gdy narusza on przepisy powszechnie obowiązującego prawa w sposób istotny. Wadliwość tego rodzaju - zgodnie z ugruntowanymi poglądami zarówno orzecznictwa sądowoadministracyjnego, jak i doktryny - występuje wtedy, gdy uchwała została podjęta bez podstawy prawnej bądź z naruszeniem granic delegacji ustawowej, uchybia przepisom prawa ustrojowego, a także prawa materialnego - przez wadliwą ich wykładnię oraz przepisom regulującym procedurę podejmowania uchwał⁷.

Mając na uwadze powyższe wywody - w kontekście treści sformułowanego w Pani petycjach żądania, jak i pytań odnoszących się do procedury podejmowania uchwał - podkreślić należy, że organ nadzoru na bieżąco dokonuje analizy prawnej przestanych uchwał pod kątem ich zgodności z prawem, w tym bada procedurę ich podjęcia, niezależnie od tego, czy podstawą prawną tych procedur jest ustawa, czy akt prawa miejscowego.

Dodatkowo, wskazać trzeba, że organ nadzoru w przypadku uzyskania informacji o nieprawidłowościach przy procedowaniu konkretnej uchwały (np. zawiadomienie radnych o terminie sesji, przebieg głosowania, brak opinii komisji, itp.), weryfikuje, czy miały one wpływ na ważność uchwały.

Z uwagi na powyższe brak jest podstaw do przychylenia się do żądania zawartego w przedmiotowych petycjach.

Z upoważnienia

Wojewody Zachodniopomorskiego

Wicewojewoda Zachodniopomorski

I Wicewojewoda Zachodniopomorski

Bartosz Brożyński

⁷ por. wyroki NSA: z dnia 11 lutego 1998 r., sygn. akt II SA/Wr 1459/97 oraz z dnia 26 września 2005 r., sygn. akt IV SA/Wa 821/05.